

Miljöråd för Samfälligheten

- Kemikalier och Vattenmiljö
 - Många kemikalier som används i hemmet är nedbrytande för miljön och hamnar i vattendrag och sjöar¹.
 - Miljömärkningen "Bra Miljöval" ändrar kriterier för att hindra spridning av de mest giftiga (Toxiska) ämnena².
 - Fosfater, som bidrar till övergödning, är inte längre tillåtna i tvättaktiva ämnen under "Bra Miljöval" och ersätts av Citrater³.
 - Citrater är lika tvätteffektiva, övergöder inte och bryts ned mycket snabbt⁴.
 - Genom att välja miljömärkta produkter ("Bra Miljöval") kan man följa "Försiktighetsprincipen"⁵.
 - Kemikalier som innehåller Klor (Cl) för blekning bör lämnas in till miljöstationen Sörab Löt för "Farliga kemikalier"⁶.
 - Klorerade ämnen är instabila, bildar mycket toxiska föreningar och är svårnedbrytbara⁷.
 - Väteperoxid kan användas istället för klorerade ämnen och kan köpas på apotek⁸.
 - Mer information om miljömärkta produkter finns på Naturskyddsföreningens hemsida under symbolen "Svalan Bra Miljöval"⁹.
- Farliga Kemikaliers Egenskaper
 - PBT-ämnen (Persistenta, Bioackumulerbara, Toxiska) är långlivade, fettlösliga och/eller giftiga kemikalier som är svårnedbrytbara¹⁰.
 - Dessa ämnen sprids över stora områden, främst via vattenmiljön (sjöar och hav blir mottagare)¹¹.
 - Fettlösliga ämnen kan lagras i levande organismers fettvävnad och ackumuleras i näringskedjan¹².
 - CMR-ämnen (Cancerframkallande, Mutagena, Reproduktionstoxiska) är så skadliga att människor inte bör exponeras för dem¹³. En enda låg dos kan potentiellt orsaka bestående skador¹⁴.
 - Hormonstörande kemikalier liknar eller blockerar kroppsegna signalsubstanser (hormoner)¹⁵.
 - De kan ge en rad olika effekter (t.ex. reproduktionstoxicitet, cancer, diabetes) även i låga doser¹⁶.
 - Embryon, foster och barn är särskilt känsliga för exponering¹⁷.
 - Vissa kemikalier kan bli farligare i kombination med varandra (högre giftverkan), eller genom att deras nedbrytningsprodukter är giftigare än ursprungsåmnet (t.ex. DDT/DDE)¹⁸.
- Spara Vatten

- För att hantera torkperioder är det bra att spara regnvatten¹⁹.
 - Det görs enklast genom att leda regnvatten från stuprör till en eller flera regntunnor²⁰.
 - Två alternativ presenteras:
 - Alt 1: Greenline regntunna (200L med fot) – Kan anslutas med slang eller fyllas med vattenkanna; har kopplingskit för flera tunnor och för återledning av överskottsvatten till stuprör²¹. Nackdelar inkluderar arbete med stuprörsanslutningen och en kran som inte är helt tät²²²²²²²².
 - Alt 2: Utfällbar utkastare till öppen tunna – Enklare och billigare att komma igång²³²³²³²³²³²³²³²³²³. Nackdelar är att den oftast saknar överrinningsskydd/enkel tömning, och man kan behöva passa och stänga utkastaren manuellt²⁴²⁴²⁴²⁴.
 - Insekter och Fåglar
 - Man kan köpa eller bygga ett insektshotell (t.ex. genom att borra hål i en planka och limma fast kottar)²⁵.
 - Fåglar håller efter insekter²⁶²⁶²⁶. Ge dem gärna bon i holkar, och se till att ha en metallplatta runt hålet på holken²⁷²⁷²⁷²⁷²⁷²⁷²⁷²⁷.
 - Insekter uppskattar en oslagen äng eller en oklippt gräsplätt²⁸.
 - Bålgetingar är harmlösa (förutom för biodlare), men kan undvikas i huset genom att sätta upp bruna/grå papperspåsar på våren (ger intryck av ett befolkat bo)²⁹²⁹²⁹²⁹.
 - Undvik bekämpningsmedel då de drabbar både nyttoinsekter och de man vill bli av med³⁰.
 - Invasiva Arter (Bör bekämpas)
 - Jätteloka: Hugg ner den med en spade direkt; använd handskar då saven i kombination med solljus kan orsaka skador³¹.
 - Blomsterlupin: Klipp ner den tidigt (trimmer/lie/gräsklippare) så att den inte hinner blomma och bilda frö³².
 - Canadensiskt gullris: Klipp ner den innan den får blommor³³.
 - Parkslide/Jätteparkslide: Båda bekämpas på liknande sätt³⁴³⁴³⁴³⁴.
 - Klipp ner delar ovan mark³⁵.
 - Gräv upp rötterna och se till att få med alla delar, bränn dem om möjligt (minsta lilla bit kan ge nya skott)³⁶.
 - Nya metoder inkluderar att låta djur (t.ex. grisar) beta där rötterna finns, eller att hetta upp jorden med ånga/bränna jorden³⁷.
 - Rötterna kan tränga in och förstöra hus och rör³⁸.
-

